

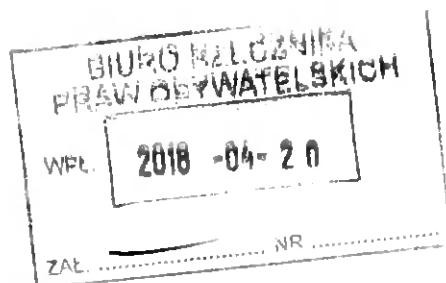

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2018 r.

Elżbieta Bojanowska
Podsekretarz Stanu

DPS-V.073.21.2018.WW

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Nawiązując do pisma Pana Rzecznika z dnia 7 marca 2018 r., znak III.7060.117.2018.AJ, dotyczącego uznania świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania za pracę o szczególnym charakterze, przekazuję poniższe wyjaśnienia.

Regulacje prawne dotyczące zagadnienia wskazanego przez Pana Rzecznika są zawarte w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. *o emeryturach pomostowych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 664).

Art. 3 ust. 3 tej ustawy określa, że prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu i życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się.

Zgodnie z pkt 22 załącznika nr 2 do ww. ustawy pracami o szczególnym charakterze są m. in. prace personelu sprawującego opiekę nad mieszkańcami domów pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży lub dorosłych.

Tak więc pracami o szczególnym charakterze, o których mowa w powyższym przepisie ustawy, są określone prace personelu domów pomocy społecznej, czyli wyłącznie pracowników zatrudnionych przez domy pomocy społecznej na stanowiskach, które wiążą się bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad mieszkańcami DPS.

Przepisy powyższej ustawy – w przeciwieństwie do uregulowań ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 w *sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze* (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43, ze zm.) – określają jedynie rodzaje prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a nie stanowiska pracy.

O tym, czy dana praca wykonywana przez określonego pracownika powinna być uznana za pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze nie decyduje nazwa stanowiska pracy lecz charakterystyka wykonywanej pracy, zgodna z kryteriami zawartymi w art. 3 ust. 1 i 3 *ustawy o emeryturach pomostowych* oraz w załącznikach 1 i 2 do tej ustawy oraz zgodna z innymi przepisami prawa związanymi nierozdzielnie z tymi kryteriami.

Zgodnie z powyższą ustawą podmiotem uprawnionym do kwalifikowania danego rodzaju pracy jako pracy o szczególnym charakterze jest zakład pracy (płatnik składek), u którego dana praca jest wykonywana.

Jednocześnie wyjaśniam, że kwestie dotyczące specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym kwalifikacji osób świadczących takie usługi, uregulowane są w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, ze zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w *sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych* (Dz. U. Nr 189 z 2005 r. poz. 1598).

Zgodnie z art. 50 ust. 4 tej ustawy specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Zatem do korzystania z takich usług uprawnione są nie tylko osoby z zaburzeniami psychicznymi.

W § 3 ust. 1 rozporządzenia określono, że usługi takie są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone

specjalistyczne usługi. Wymienieni specjaliści zatrudniani są przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej lub na ich zlecenie, przy czym – oprócz pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej – w związku z charakterem świadczonych usług formą ich zatrudnienia jest umowa zlecenie, a nie umowa o pracę. Ponadto specjaliści ci udzielają wsparcia nie tylko osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Zatem, biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia, niestety nie ma możliwości uwzględnienia postulowanych rozwiązań w odniesieniu do osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze osobom z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania.

PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Wojcieszka
Elżbieta Wojcieszka

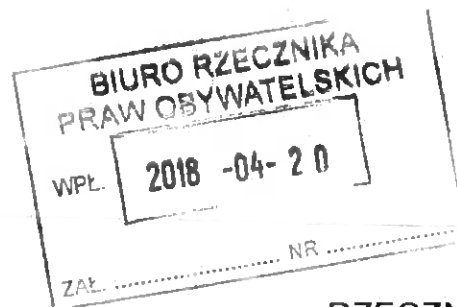
DYREKTOR
Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej

Krzyszna Myrwicka
Krzyszna Myrwicka

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

DPS.V.073.21.2018.WW

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A. ID nr 349623/W

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

AL.SOLIDARNOŚCI 77
00-090 WARSZAWA

